

Unik midtfynsk landsbykirke: Danmarks eneste kirketårn i bindingsværk er under gennemgribende renovering

Udsigten fra tårnets top kan man ikke klage over, mener sognepræst i Espe, Vantinge og Hillerslev sogne, Simon Jylov. Han glæder sig over, at det gamle kirketårn i Vantinge nu bliver renoveret. Foto: Sandra Goldek

Kirketårnet i Vantinge Kirke får nu den helt store tur efter mange år med råd i det gamle træværk. Det specielle ved tårnet er, at det er det eneste kirketårn i Danmark, som er bindingsværk fra top til tå.

14 okt. 2020 kl. 09:08

Sandra Overgaard Goldek saogo@jfmediet.dk

Vantinge: Kirketårnet i Vantinge Kirke er i disse dage forvandlet til byggeplads. Det gamle træværk har været plaget af fugt og forfald, siden lokalsamfundet i samarbejde med menighedsrådgighed i 1950'erne renoverede dele af tårnet, så godt de kunne.

Men renoveringen gik ikke ligefrem godt, da man blandt andet valgte at støbe en del af murværket sammen med træværket i cement. Det resulterede i, at fugten havde svært ved at komme væk, og træet i det gamle tårn rådne.

Kirketårnet er i øjeblikket gemt væk bag et solidt stilads. Om nogle måneder kan borgerne i Vantinge gense det gamle tårn i en renoveret udgave. Foto: Sandra Goldek

Ikke sparet på noget

Men nu bliver der rettet op på datidens fejl, og bindingsværket bliver skiftet ud de steder, hvor træet er så medtaget, at der ikke er nogen anden udvej end udskiftning.

“

På en skala fra 1-10 over hvor dårlig stand tårnet står i, så ligger det på en god 6'er.

”

SOGNEPRÆST I ESPE, VANTINGE OG HILLERSLEV SOGNE, SIMON JYLOV

Det er især nordsiden og sydsiden af tårnet, der har været hårdt medtaget af vind og vejr. Så vidt muligt bliver det træ, der er i god stand, bevaret, siger Simon Jylov, som er sognepræst i Espe, Vantinge og Hillerslev sogne.

- På en skala fra 1-10 over hvor dårlig stand tårnet står i, så ligger det på en god 6'er. Hvis vi ikke gjorde noget nu, ville tårnet om nogle år være i endnu dårligere stand. Derfor valgte menighedsrådet, at det var på tide at give det en kærlig hånd. Bindingsværket skal holde i mange år frem, og derfor bliver der ikke sparet på noget - det er en fuld renovering af tårnet, der skal til, fortæller præsten. Simon Jylov forklarer også, at det ikke har været muligt at bevare en eneste af tårnets mursten, da cementen havde gjort, at det var umuligt at skille stenene ad én for én. Derfor vil tårnet senere blive muret op med nye mursten, og taget vil også blive skiftet.

Vantinge Kirke, som er bygget i senmiddelalderen, toner sig herskabeligt frem på en solrig dag. Sådan ser den lille kirke normalt ud, når der ikke er stilladser rundt om tårnet. Foto: Fra kirkens arkiv

Stolte tømrersvende

Det er de to tømrersvende Kristoffer Klausholm og Peter Ladefoged fra Sydfyns Håndværk A/S, der står for renoveringen af bindingsværket. For dem er det en spændende opgave, og noget som de vil huske tilbage på med stolthed.

- Det er en ære at være med til at lave noget så unikt, siger Peter Ladefoged.

Kristoffer Klausholm supplerer:

- Ja, det er ikke lige en opgave, man får hver dag.

At renovere et helt kirketårn i bindingsværk er ikke en opgave, der må sløses med. Det kræver, at man er meget omhyggelig, siger tømrer Kristoffer Klausholm. Foto: Sandra Goldek

De to svende forklarer, at størstedelen af træet er egetræ. Men de lange planker, som skal ligge vandret fra den ene ende af tårnet til den anden, kommer fra store douglasgraner, som træsorten hedder.

Desuden er store dele af træet genbrugstræ, som er blevet høvet ned, men det får altså nu nyt liv, når det bliver en del af det bemærkelsesværdige kirketårn i Vantinge.

De to tømrersvende Peter Ladefoged og Kristoffer Klausholm synes, det er fedt at arbejde med bindingsværk. Foto: Sandra Goldek

Et helt specielt tårn

Kirketårnet i Vantinge blev opført i tiden kort efter 1589, og det er sjældent af sin slags. Det er nemlig Danmarks eneste kirketårn, som udelukkende er sat i bindingsværk. Derfor er renoveringen af tårnet særlig vigtig - både for at holde den gamle bygning ved lige, men også for at bevare en enestående del af danmarkshistorien.

“

Man kan sige, at tårnet, da man byggede det, var utraditionelt på den dårlige måde. I dag er det utraditionelt på den gode måde, fordi bygningen er så speciel og enestående.

”

SIMON JYLOV

Sognepræsten fortæller, at tårnet i middelalderen var en billig løsning for lokalsamfundet.

- Tårnets funktion i middelalderen var at huse klokken. Og man har så valgt den billige løsning ved at bygge tårnet i bindingsværk og ikke i mursten, siger Simon Jylov.

Store dele af bindingsværket tog skade efter en renovering i 50'erne, hvor fugt trængte ind i træet. Nu bliver det gamle træ, der er i god stand, bevaret, mens man skifter det træ, der har taget varig skade.
Foto: Sandra Goldek

Han uddyber:

- Man kan sige, at tårnet, da man byggede det, var utraditionelt på den dårlige måde. I dag er det utraditionelt på den gode måde, fordi bygningen er så speciel og enestående.

Når tårnet er færdigt, inviteres der på genindvielse. På grund af coronasituationen er det dog uvist, hvornår det præcist kommer til at ske.